

Eğitim Bilişim Ağı'na (EBA) İlişkin Öğrenci Görüşleri

Dr. İbrahim Halil YURDAKAL

Pamukkale Üniversitesi, Türkiye

iyurdakal@pau.edu.tr

Özet: Bu araştırma ilkökull öğrencilerinin gerek öğretmenlerin gerekse öğrencilerin kullanabileceği eğitim araçlarının yanı sıra, eğitsel içeriklerine de yer veren bir sistem olan Eğitim Bilişim Ağı'na (EBA) yönelik görüşlerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum desenine uygun olarak yapılandırılan araştırmanın örneklemini Denizli Pamukkale ilçesinde öğrenim gören 62 ilkökull dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem kolay ulaşılabilir örneklem modeline göre belirlenmiştir. Çalışmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizinde bir başka araştırmacıdan yardım alınarak kodlara, kodların birleştirilmesi ile de temalara ulaşılmıştır. Araştırmanın bulgularına bakıldığında öğrencilerin EBA'ya en çok bilgisayar ve cep telefonu ile erişim sağladıkları, EBA'yı verilen ödevleri yapma, soru çözme ve dersi pekiştirme amacı ile kullandıkları, site içi uygulama ve donma hatalarının sıklıkla yaşandığını ve EBA'ya diğer arkadaşları ile sohbet etme özelliğinin eklenmesi gerektiğine yönelik görüş bildirdikleri görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Teknoloji, EBA, ilkökull, öğrenci.

Views of Primary School Student' on EIN (Education Informatics Network)

Abstract: This study aimed to determine the opinions of primary school students on the Education Information Network (EIN), which is a system that includes the educational contents as well as the educational tools that the teachers and students can use. The sample of the research, which is structured in accordance with the situation pattern of qualitative research methods, is composed of 62 primary school fourth grade students studying in Pamukkale, Denizli. The sample was determined according to the easily accessible sampling model. The data of the study were collected by semi-structured interview form prepared by the researcher. The data were transferred to computer environment and subjected to content analysis. In the content analysis, help was obtained from the help of another worker and the codes were reached by combining the codes. According to the findings of the study, the students have access to EIN with the most computer and mobile phones, they use the EIN for the purpose of doing homework, solving the questions and reinforcing the lesson. It is seen that they have expressed opinion.

Keywords: Technology, EIN, primary school, student.

1. Giriş

EBA (Eğitim Bilişim Ağı)

Bilgi çağında teknolojinin gelişmesi ile birlikte bilginin edinilme süreci ve şekli de değişmiştir. Öğretmen odaklı ve ezberle dayalı bilgi aktarım yöntemleri yerini öğrenci merkezli, bilgiyi içselleştirme ve uyarılma şekline doğru bir dönüşüm göstermiştir. Teknoloji çağında bireylerden bilgiyi alıp aktarmak yerine, bilgiyi alıp, analiz ve sentez yaparak yeni ve ihtiyaç duyulan bilgi ve beceriye çevirmeleri beklenmektedir. Özellikle bilgisayarların yaygınlaşması sonucu eğitim-öğretim faaliyetlerinin okul veya sınıf ortamına bağımlılığı azalmıştır. Bilgisayarın eğitim-öğretim faaliyetlerinde yaygın olarak kullanılması sonucu bilgisayar destekli öğretimler hız kazanmıştır. Özmen (2004) bilgisayar destekli eğitimi/öğretimi, ders içeriklerini sunma, başka yöntemlerle öğretilenleri tekrar etme, problem çözme gibi etkinliklerde bilgisayarın öğretim aracı olarak faydalanılması olarak tanımlamaktadır. Teknolojik gelişmeler sonucu bireylerin bilgi edinme süreçleri ile birlikte bilgi edinme ortamları da değişmiştir. Okullarda verilen eğitim-öğretim faaliyetleri yerini yavaş yavaş uzaktan eğitim modüllerine bırakmaya başlamıştır. Uzaktan eğitim bireylerin zaman ve mekan fark etmeksizin istedikleri yerden online dersleri dinlemeleri, katılım göstermeleri veya edinilen bilgilerin pekiştirilmesi amacı ile tekrar uygulamalarına dayanmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerin ve öğretmenlerin eğitim-öğretim faaliyetlerini geliştirmek amacı ile farklı projeler geliştirmektedir. Bunlardan en önemlisi de FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi)'dir. FATİH projesi her öğrencinin en iyi eğitime kavuşması, en kaliteli eğitim içeriklerine ulaşması ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için tasarlanmış olan, eğitimde teknoloji kullanımıyla ilgili dünyada uygulamaya konulan en büyük ve en kapsamlı eğitim hareketidir (FATİH, 2019). FATİH projesi kapsamında gerek öğretmenlerin gerekse öğrencilerin faydalanabildikleri bir uygulama olan EBA günümüzde sıklıkla kullanılan bir online eğitim uygulamasıdır. Eğitimin geleceğe açılan kapısı olan EBA yani Eğitim Bilişim Ağı, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından her bir bireyin kullanımına ücretsiz olarak sunulan çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur (EBA, 2019). EBA uygulaması günümüzde yaygın olarak kullanılmakla birlikte gerek içerik düzenlemeleri gerekse kullanım oranları her geçen gün artmaktadır. Fatih Projesi Çalıştay Raporu'na (2012) göre EBA Fatih Projesi'nde çok önemli bir platform olup üzerinde çalışılması, geliştirilmesi ve desteklenmesi gereken bir projedir.

Bilgi çağında etkili bir eğitim-öğretim hizmeti için teknoloji etkin olarak kullanılmalıdır. Teknolojinin etkili kullanıldığı durumlarda öğretmenler ve öğrenciler için faydalı ve verimli sonuçlar ortaya koyacağı şüphesizdir (Tutar, 2015). Özellikle bilginin hızlı değişmesi teknolojiye bağımlılığı artırmaktadır. Bu kapsamda teknoloji ile birlikte dijital okuma, dijital yazma ve dijital konuşma gibi beceriler önem kazanmaktadır. Eğitim süreçlerinde teknolojiden destek alınması sayesinde görsellere ve videolara dayalı öğretim modülleri öğrencilerin bilgi veya becerileri daha hızlı ve kalıcı öğrenmelerini sağlamaktadır. Bu noktada dikkat edilmesi gereken ise öğretmenin teknoloji çağındaki rolüdür. Teknoloji ve internetin yaygınlaşması öğretmenlerin eğitim-öğretim faaliyetlerindeki rolünü azaltmamakta aksine daha fazla artırmaktadır. Öğretmenler bu süreçte öğrencilerin doğru bilgiye ulaşmalarında ve öğrencileri bilgiye yönlendirmede önemli bir görev üstlenmektedir.

EBA'nın Özellikleri

EBA sistemi gerek öğretmenlerin gerekse öğrencilerin kullanabileceği eğitim araçlarının yanı sıra, eğitsel içeriklerine de yer veren bir sistemdir. EBA içerisinde, yazı, ses ve resim özelliğindeki kaynakların yanı sıra video anlatımı biçimindeki kaynaklar da yer almaktadır. Dosya yükleme ve dijital alan sağlama, yarışmalar düzenleme, değişik seviyelere uygun dersler, duyurular yapılması ve kullanıcılar tarafından paylaşımların yapılabilmesi olanağı EBA sistemini zenginleştiren özelliklerden bazılarıdır (Aktay ve Keskin, 2016, s. 28). Öğrenmelerin büyük bir bölümünün öğretim süreçlerini görsel betimlemeler yoluyla gerçekleştiği (Seferoğlu, 2013) göz önüne alındığında EBA'da yer alan görsellerin ve videoların öğrenmeleri kolaylaştıracağı ve kalıcılığının artacağı öngörülebilir. EBA içerik olarak farklı modüllerden oluşmaktadır. EBA'da yer alan modüller şunlardır (EBA, 2019).

Haber Modülü: Öğretmen ve öğrencilerin yaptığı birbirinden güzel çalışmalarını herkesin duyması, görmesi, örnek alarak daha da iyisini geliştirebilmesi amacıyla tasarlanan bir modüldür. Yapılan her türlü etkinlik ya da haber değeri taşıyan faaliyet buraya eklenir ve EBA denetim ekibi tarafından yapılacak olan uygunluk kontrolünden geçtikten sonra yayınlanır.

Video Modülü: Eğitim Bilişim Ağı'nın video modülü, eğitsel amaçlı videoları tek bir adreste bulabilmek için tasarlanmıştır. Ders destek, kişisel gelişim, belgesel, çizgi film, rehberlik, meslekî

eğitim gibi alanlarda bireysel ve toplu öğrenmeyi destekleyen videoların yer aldığı bu modülde her branştan geniş bir yelpazede kullanabileceğiniz videolar yer almaktadır.

Görsel Modülü: Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü arşivinden seçilen fotoğrafların yanı sıra öğretmen ve öğrencilerimizin de katkılarıyla daha da zenginleşen etiketlenmiş görsellerin yer aldığı bu modülde harita ve grafikler de bulunmaktadır. Farklı derslerde kullanılabilecek bu materyallerle derslerin görselliğinin artması, konunun daha iyi kavranması amaçlanmaktadır.

Ses Modülü: Bu modül sayesinde ses tabanlı ders destek, kişisel gelişim, tarih ve kültür programları, sesli kitaplar, yabancı dil dinleme metinlerini tabletinize veya müzik çalarınıza indirebilirsiniz. EBA ses modülünde, yürürken, spor yaparken, metroda-otobüste-trafikte zaman geçirirken dinlemeniz için hazırlanmış; sesli kitaplar, eğitici radyo programları ve müzik arşivimizden örnekler sizleri bekliyor. Ayrıca sizler de hazırlayacağınız ses dosyalarını bu modülden paylaşabilirsiniz.

Kitap Modülü: Kitap modülü, derslerde kullanılacak ders kitaplarını e-kitap olarak PDF haliyle bilgisayar veya etkileşimli tahtaya indirilebilecek ve buralarda kullanılacak şekilde tasarlanan bir modüldür. Kitap modülüyle öğretmen ve öğrenciler kitaplarını yanında taşımak zorunda kalmadan istediği her yerde tabletlerinden kitaplarına ulaşabilmektedirler.

Dergi Modülü: Eğitimde kullanılacak, ilgi çekebilecek, takip edilebilecek eğitim, kültür ve bilim dergilerine bu modülden ulaşılabilir.

Doküman Modülü: Eğitim materyali olarak kullanılacak rehberlik, ödev, yazılı, plan, vs. türünden dokümanların bulunduğu bir modül olarak tasarlanan bu modülde öğretmenler de yayındaki dokümanlardan faydalanabilir veya yorum yaparak geliştirilmesine katkı sağlayabilmektedir.

EBA'nın Öğrenci Başarısına Katkıları

EBA öğrencilerin çok daha verimli çalışmalar yapabilmeleri ve çalışmalarının karşılığını alabilmeleri için tasarlanmıştır. Öğrenciler EBA Ders'le, sınıf arkadaşları ve öğretmenleriyle birlikte çalışabilir, iletişim kurabilir ve paylaşımında bulunabilir. Ayrıca öğrenciler, öğretmenlerinin gönderdiği ödev ve alıştırmaları takviminden anlık takip ederek çalışmalarını zamanında yapabilir, dilediği zaman dilediği konuya çalışabilir. Okulunda paylaşımlar yaparak, oylama ve etkinliklere katılarak hem okulda hem de okul dışında öğrenmeye devam edebilirler (EBA, 2019). EBA ile öğrenciler herhangi bir konuda var olan eksiklerini görebilir ve bunları giderici ek eğitimler alabilir. EBA sistem olarak uzaktan eğitime benzer bir yapıya sahiptir. Uzaktan eğitimlerde bireyler zaman ve mekan gibi olgulardan ötürü katılmadıkları eğitimleri online dersler ile alabilmekte iken EBA'da öğrenciler öncelikle formal eğitim yolu ile gerekli bilgi ve becerileri almakta daha sonra ise eksiklerini tamamlamakta ya da gelecek öğrenmeler için bir hazırlık yapmaktadırlar.

EBA'da Yaşanan Sorunlar

İnternet tabanlı eğitimlerde her ne kadar geleneksel öğrenmelere bir alternatif olarak düşünülse de varolan problemlerin giderilmesi eğitim-öğretim hizmetine katkısını artıracaktır. İnternet tabanlı eğitim modüllerinde sıklıkla rastlanan sorunlar şunlardır (Akpınar, 2005, s. 143-147): teknolojik değişime yanlış yaklaşım, teknoloji araçlarına fazla değer verme, eğitim yönetim sistemleri ve içerik sistemleri yönetimi sorunu, görsel malzeme entegre araçlarının profesyonel donanım ve uzmanlık gerektirmesi, güvenilirlik sorunu, yetişkinlerin öğrenme ortamlarına yabancı oluşu, bilgisayar başında uzun süreler geçirilmesi, fırsat eşitsizliği ve uzman yetersizliğidir. İnternet tabanlı birçok eğitim modülünde olduğu gibi EBA'da da bir takım sorunlar yaşanmaktadır. EBA online bir eğitim uygulaması olduğundan kurulacak alt yapının yeterliliği EBA'nın performansını ve kullanım oranını artıracaktır. Bu kapsamda öncelikle okulların dijital alt yapılarının EBA'ya uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Saklan ve Ünal (2018) EBA gibi dijital materyallerden faydalanabilmek için okullardaki fiziksel altyapının tamamlanması gerekliliğinin önemini vurgulamaktadır. Altyapının yanı sıra EBA'yı kullanacak olan öğrenci ve öğretmenlerin de online platformu kullanabilme becerilerinin yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Dijital ortamlarda yaşanan sorunların giderilme hızı da platformun kullanım oranını artıran bir diğer etmendir. Öğrencilerin ya da öğretmenlerin EBA kullanım sürecinde yaşanan sorunların ivedi bir biçimde giderilebilmesi için online yardım masalarının kurulması gerekmektedir.

Öğretmenlerin EBA Kullanım Alanları

EBA öğretmenlerin meslektaşlarıyla birlikte etkili bir şekilde iş birliği yapabilmeleri, öğrencileriyle eğitsel paylaşımlarda bulunabilmeleri için tasarlanmıştır. Öğretmenler; EBA Ders'te oluşturduğu veya takip ettiği gruplar içinde eğitsel tartışmalara katılabilir, eğitsel paylaşımlar yapabilir, öğrencilerine çalışmalar gönderebilir, kişiye özel takvim planına göre gönderilen çalışmalarını ve yaklaşan etkinlikleri takip edebilirler. Ayrıca burada yer alan içerik geliştirme araçlarını kullanarak ürettikleri içeriklerle Milli Eğitim Bakanlığı'nın tüm dünyaya e- içerik ihraç etme vizyonuna katkı sağlayabilirler (EBA, 2019). EBA gerek kullanım kolaylığı gerekse öğrencilere ödev verme işlevini de üstlenmesi nedeniyle öğretmenler için faydalı bir uygulama olarak görülmektedir. Ancak alan yazına bakıldığında öğretmenlerin EBA'yı sıklıkla kullanmadıkları görülmektedir (Kurtdeğid Fidan, Erbasan ve Kolsuz, 2016; Alabay, 2015; Tutar, 2015; Türker ve Güven, 2016).

Araştırmada ilkökul öğrencilerin EBA hakkındaki görüşlerini tespit etmek amaçlanmıştır. Öğrencilerin EBA'yı hangi amaçlarla kullandıkları ve süreçte yaşadıkları sorunların belirlenmesi EBA geliştiricilerine öneriler sunması bakımından önem arz etmektedir. Bu kapsamda araştırmada şu alt problemler belirlenmiştir:

- Öğrencilerin EBA'yı hangi amaçla kullandıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Öğrencilerin EBA'yı kullanırken yaşadıkları sorunlar nelerdir?
- EBA'nın öğrencilerin ders başarısına katkısı nelerdir?
- Öğrenciler EBA'ya hangi teknolojik cihazlarla erişmektedirler?
- Öğrencilerin EBA'ya eklemek ya da EBA'dan çıkarmak istedikleri özellikler nelerdir?

2. Yöntem

Araştırma nitel yöntemlerden durum desenine uygun olarak yapılandırılmıştır. Yin (1984) durum desenini çağdaş bir fenomeni, fenomen ile bağlam arasındaki ilişki açık değil ise birden fazla kaynak kullanarak gerçek yaşam bağlamında açıklama süreci olarak tanımlamaktadır. Çalışmanın örneklemini kolay ulaşılabilir örneklem modeline göre planlanmıştır. Denizli ili Pamukkale ilçesinde öğrenim gören ve EBA'yı kullanan 62 ilkökul öğrencisinden veriler toplanmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Taslak form oluşturulduktan sonra kapsam geçerliliği için alan uzmanlarından; yazım-ımla düzenlemesi için 2 Türkçe öğretmeninden ve soruların öğrenci düzeyine uygunluğunu belirlemek için bir sınıf öğretmeninden uzman görüşleri alınmıştır. Soru formu son hali ile 5 soru ve kişisel bilgiler kısmından oluşmaktadır. Toplanan veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Nitel içerik analizi çok farklı veri türlerinin analizinde kullanılabilen bir analiz türü olup, analiz öncesi verilerin yazılı metne dönüştürülmesi gerekmektedir (Patton, 2002). Bu kapsamda içerik analizi öncesi tüm formlar bilgisayar ortamına aktarılmış bir uzman yardımı alınarak kodlar oluşturulmuştur. Elde edilen kodlar temalara dönüştürülerek tablolar halinde sunulmuştur.

3. Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi "öğrencilerin EBA'yı hangi amaçla kullandıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?" şeklinde olup bu alt probleme ilişkin bulgular Tablo 1'de gösterilmiştir. Bu alt probleme ilişkin gelecek derslere yönelik çalışmalar ve pekiştirme çalışmaları şeklinde iki tema oluşturulmuştur.

Tablo 1: Öğrencilerin görüşlerine göre EBA'nın kullanım amaçları

Gelecek derslere yönelik çalışmalar teması	Öğrenci sayısı
Öğretmenimizin verdiği gelecek ders ödevlerini yapmak için	8
Öğretmenin ne öğreteceğine bakmak için	3
Toplam	11
Pekiştirme çalışmaları teması	
Anlamadığım konuları tekrar etmek için	19
Oyun oynayarak tekrar etmek için	14
Sınav öncesinde konu tekrarı için	12
Öğrendiğim konulara yönelik test çözmek için	6
Toplam	51
Genel toplam	62

Tablo 1'e bakıldığında öğrencilerin EBA'yı genel olarak öğrenciler derslere yönelik pekiştirme amacı ile kullandıkları görülmektedir. 51 öğrenci EBA'yı pekiştirme amacı ile kullanırken 11 öğrenci ise gelecek derslere yönelik çalışma amacı ile kullanmaktadır.

Araştırmanın ikinci alt problemi "öğrencilerin EBA'yı kullanırken yaşadıkları sorunlar nelerdir?" şeklinde olup bu alt probleme ilişkin sorun yaşamama ve sorun yaşama şeklinde iki tema ortaya koyulmuştur. Bu alt probleme ilişkin öğrenci görüşleri Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin görüşlerine göre EBA'da yaşanan sorunlar

Sorun yaşamama	Öğrenci sayısı
Sorun yaşamıyorum.	12
Sorun yaşadığımda öğretmenlerimden yardım alarak çözüyorum.	1
Toplam	13
Sorun yaşama	
İnternet sorunları yaşıyorum.	17
Site uygulama hatası veriyor.	11
Oyunlarda donma sorunları yaşıyorum.	8
Şifre hatası sorunları yaşıyorum.	7
İstediğim içeriklerin olmaması.	4
Site çok yavaş açılıyor.	2
Toplam	49
Genel toplam	62

Öğrencilerin görüşlerine bakıldığında büyük bir çoğunluğunun (n=49) EBA'da sorun yaşadığı görülmektedir. Özellikle sitede yaşanan uygulama hataları ve donma hataları en çok karşılaşılan sorunlardandır.

Araştırmanın üçüncü alt problemi "EBA'nın öğrencilerin ders başarısına katkısı nelerdir?" şeklinde olup bu alt probleme ilişkin katkı var ve katkı yok temaları oluşturulmuştur. Alt probleme ilişkin bilgiler Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin görüşlerine göre EBA'nın ders başarısına etkileri

Katkı var	Öğrenci sayısı
Derste yanlış öğrendiklerimi düzeltme imkanı oluyor.	11
Konuları pekiştirme imkanı doğuruyor.	9
Test çözme hızım artıyor.	7
Çözdüğüm sorulara benzer sorular sınavlarımda çıkıyor.	5
Sınavlarda yüksek not almamızı sağlıyor.	4
Görseller ve videolar ile daha iyi öğreniyorum.	3
Tekrar yapmamı sağlıyor.	2
Toplam	40
Katkı yok	
Hiçbir katkısı yok.	22
Toplam	22
Genel toplam	62

Bu alt probleme ilişkin 62 öğrencinin cevapları incelendiğinde 12 öğrencinin soruyu boş bıraktığı tespit edilmiş olup 12 öğrencin katkı yok temasına dahil edilmiştir. 40 öğrenci EBA'nın akademik başarısına yönelik olumlu katkı sağladığını öne sürmüştür. Yanlış öğrenmeleri düzeltmek ve dersleri pekiştirmek en çok gelen görüşlerdir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi "öğrenciler EBA'ya hangi teknolojik cihazlarla erişmektedirler?" şeklinde olup bu alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin EBA'ya erişim sağladıkları teknolojik araçlar

EBA'ya erişim sağlanan teknolojik araçlar	Öğrenci sayısı
Bilgisayar	38
Telefon	21
Tablet	3
Toplam	62

Öğrencilerin EBA'ya büyük çoğunlukla bilgisayar ile erişim sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır. 21 öğrenci yani örneklemin yaklaşık üçte biri de EBA'ya telefon vasıtası ile erişmektedirler. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun evlerinde bilgisayar olmadığını ve okulda bilişim sınıfındaki bilgisayarlardan EBA'ya girdikleri tespit edilmiştir.

Araştırmanın beşinci alt problemi “öğrencileri EBA'ya eklemek ya da EBA'dan çıkarmak istedikleri özellikler nelerdir?” şeklinde olup bu alt probleme ilişkin fikrim yok, eklemek istenilenler ve çıkarılmak istenilenler şeklinde üç tema oluşturulmuştur. Alt probleme ilişkin öğrenci görüşleri Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5: Öğrencilerin görüşlerine göre EBA'ya eklenmesi ve EBA'dan çıkarılması gerekenler.

Eklenmesi gerekenler	Öğrenci sayısı
Arkadaşlarım ile sohbet özelliği.	21
Daha çok oyun.	12
Daha zor sorular.	9
Zeka geliştirici oyunlar.	4
Her ay farklı etkinlikler.	2
Daha çok tarihi bilgiler.	1
Toplam	49
Çıkarılması gerekenler	
Tüm oyunları çıkarırdım.	5
Çok anlamsız oyunlar var onları çıkarırdım.	2
Toplam	7
Fikrim yok	
Bir şey eklemek ya da çıkarmak istemezdim.	6
Toplam	6
Genel toplam	62

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu EBA'ya farklı unsurların eklenmesi gerektiğine yönelik görüş bildirmiştir. Bu kapsamda EBA'da eksiklerin olduğu öne sürülebilir. Özellikle öğrencilerin arkadaşları ile sohbet edebilme özelliği en çok eklemek istenen özelliktir. EBA ile öğrencilerin online olarak birbirleri ile konuşmaları akademik bağlamda da fayda sağlayabilir. 7 öğrenci EBA'dan oyunların çıkarılmasını istemekte buna gerekçe olarak da hem oyunların zaman kaybettirmesi hem de eğitsel yönü olmayan birçok oyunun EBA'da bulunmasını göstermektedirler.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin EBA'yı genel olarak derslere yönelik pekiştirme amacı ile kullandıkları görülmektedir. 51 öğrenci EBA'yı pekiştirme amacı ile kullanırken 11 öğrenci ise gelecek derslere yönelik çalışma amacı ile kullanmaktadır. Derste öğrenilen konuların tekrar edilmesi, yanlış öğrenmelerin düzeltilmesi ve oyun-görsel yolu ile öğrenmelerin kalıcılığının sağlanması da EBA'nın diğer kullanım amaçlarındandır. Türker ve Güven (2016) EBA kullanıcılarının, içeriklere derslerinde ortalama 10-15 dakika zaman ayırdıkları, pekiştirme ya da görselleştirme amaçladıkları görülmüştür. Tüysüz ve Çümen (2016) araştırmalarında öğrencilerin EBA'yı konuları pekiştirme, sınavlara hazırlanma ve konu tekrarı yapmada sıklıkla kullandıklarını belirtmişlerdir. Güvendi (2014) ise öğretmenler ile yaptığı araştırmada, EBA kullanım sıklığının öğretmenlerde çok düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Türker ve Güven (2016) 228 öğretmen ile yaptığı araştırmada öğretmenlerin yarısından fazlasının EBA'yı kullanmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Öğrencilerin görüşlerine bakıldığında büyük bir çoğunluğunun (n=49) EBA'da sorun yaşadığı görülmektedir. Özellikle sitede yaşanan uygulama hataları ve donma hataları en çok karşılaşılan sorunlardandır. Özellikle site içi uygulamalarda ve oyunlarda farklı yazılımların istenmesi öğrencileri EBA'da problem yaşamalarına yol açmaktadır. Öğrencilerin yaşanan sorunlarda okul bilişim öğretmenlerinden yardım aldıkları da gelen görüşler arasındadır. Öğrencilerin yedisi özellikle EBA'ya girişte şifre hatası sorunu yaşadıklarını belirtmektedir. Bu kapsamda EBA öğrencilerin hızlı bir şekilde erişebilecekleri online bir yardım masası oluşturabilir. Türker ve Güven (2016) araştırmalarında EBA platformunda paylaşılan içeriklerin sürekli güncellenmesi ve ülke genelinde tüm öğretmen ve öğrencilere tanıtım seminerleri verilmesi gerektiğini öne sürmektedir. Teknolojik araçlara ilişkin olumsuz bakış açıları EBA benzeri oluşumlarda da benzer sonuçlar göstermektedir. Keleş ve Turan (2015) öğretmenler ile yaptığı araştırmada öğretmenlerin FATİH projesine yönelik görüşlerini araştırmıştır. Öğretmenlerin ders anlatımında kullanabilecekleri uygun materyalleri bulmakta sorun

yaşadıkları, mevcut e-içeriğin yetersiz olduğuna yönelik görüş belirttikleri belirtilmiştir. Kana ve Aydın (2017) araştırmasında öğretmen ve öğrencilerin EBA'da bulunan içeriklerin geliştirilmesi, güncelleştirilmesi ve ünitelendirilmiş yıllık plana uygun hale getirilmesi konusunda ortak düşünceler ortaya koydukları gözlenmiştir. EBA'nın etkin olarak kullanılması için katılımcıların internet altyapısına dair çalışmaların tamamlanması gerektiği yönünde ortak görüş belirttikleri saptanmıştır. Araştırma sonunda e-içeriklerin daha işlevsel hale getirilmesi için güncelleştirilmesi, geliştirilmesi, her ders ve her konu için yeterli hale getirilmesi gerektiği aynı zamanda öğretmen, öğrenci ve velilere EBA'nın sağlayacağı katkılar hakkında seminerler verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

EBA'nın faydalarına yönelik görüşlere bakıldığında 40 öğrenci EBA'nın akademik başarısına yönelik olumlu katkı sağladığını öne sürmüştür. Yanlış öğrenmeleri düzeltmek ve dersleri pekiştirmek en çok gelen görüşlerdir. 12 öğrenci EBA'nın katkıları sorusuna boş yanıt verdiği için bu öğrenciler "katkı sağlamam" teması içerisinde değerlendirilmiştir. Özellikle oyunların ve görsellere dayalı sunumların öğrencilerin ders başarısını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Kayahan ve Özduvan (2016) araştırmalarında öğrencilerin EBA'ya karşı olumlu bakış açısı sergilediklerini ve EBA'nın başarılarına olumlu katkı sağladığı sonucuna ulaşımlardır. Ballıel Ünal ve Hastürk (2018) araştırmalarında EBA içeriği ile ders alan öğrencilerin EBA ders içeriği ile ders almayan öğrencilere göre akademik başarılarının yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin EBA'ya büyük çoğunlukla bilgisayar ile erişim sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır. 21 öğrenci yani örneklemin yaklaşık üçte biri de EBA'ya telefon vasıtası ile erişmektedirler. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun evlerinde bilgisayar olmadığını ve okulda bilişim sınıfındaki bilgisayarlardan EBA'ya girdikleri tespit edilmiştir.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu EBA'ya farklı unsurların eklenmesi gerektiğine yönelik görüş bildirmiştir. Bu kapsamda EBA'da eksiklerin olduğu öne sürülebilir. Özellikle öğrencilerin arkadaşları ile sohbet edebilme özelliği en çok eklemek istenen özelliktir. EBA ile öğrencilerin online olarak birbirleri ile konuşmaları akademik bağlamda da fayda sağlayabilir. 7 öğrenci EBA'dan oyunların çıkarılmasını istemekte buna gerekçe olarak da hem oyunların zaman kaybettirmesi hem de eğitsel yönü olmayan birçok oyunun EBA'da bulunmasını göstermektedirler. Ateş, Çerçi ve Derman (2015) araştırmalarında EBA'da yer alan videoların sınıf düzeylerine eşit dağılmadığını, videoların kısa olduğunu ve bazı videoların sınıf düzeylerine uygun olmadığını sonucuna ulaşımlardır. Kapıdere ve Çetinkaya (2017) öğretmen ve öğrenciler ile yaptıkları araştırmada EBA mobil uygulamasının basit, sade ve kolay tasarıma sahip olduğu, içeriklerin yavaş yüklendiği, masaüstü sitesindeki kullanılan EBA Ders özelliğinin mobil uygulama ile kullanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmen ve öğrenciler sadece sınıf ortamında kullanıldığı için mobil uygulamaya gereksinim duyulmadığı, EBA dersin eklenmesi ve öğrenci-öğrenci, öğretmen-öğrenci etkileşimlerinin olduğu bir sosyal medya uygulaması şekline dönüşmesi ile mobil kullanımının artacağı şeklinde görüş belirtmişlerdir.

KAYNAKLAR

- Akpınar, Y. (2005). *Bilgisayar Destekli Eğitimde Uygulamalar* (2. bs), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aktay, S. ve Keskin, T. (2016). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) İncelemesi, *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2 (3), 27-44.
- Alabay, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA(eğitimde bilişim ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ateş, M., Çerçi, A. ve Derman, S. (2015). Eğitim bilişim ağında yer alan Türkçe dersi videoları üzerine bir inceleme. *Sakarya University Journal of Education*, 5 (3), 105-117.
- Ballıel Ünal, B. ve Hastürk, G. (2018). Fen Bilimleri Dersinde Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Kullanımının Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Başarılarına Etkisi, *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 4 (7), 327-342.
- EBA (2019). *EBA Hakkında*, <http://www.eba.gov.tr/hakkimizda> adresinden 21.01.2019 tarihinde erişilmiştir.
- FATİH (2019). *Eğitimde Fatih Projesi Hakkında*, <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/proje-hakkında/> adresinden 19.01.2019 tarihinde erişilmiştir.

- Fatih Projesi Çalıştay Raporu (2012).
http://uzem.okan.edu.tr/media/1e/515a7c1f150ba0291900001e/Fatih_Projesi_Calistay_Rapor_u12112012.pdf adresinden 22.01.2019 tarihinde erişilmiştir.
- Güvendi, G. M. (2014). *Millî Eğitim Bakanlığı'nın öğretmenlere sunmuş olduğu çevrimiçi eğitim ve paylaşım sitelerinin öğretmenlerce kullanım sıklığının belirlenmesi: eğitim bilişim ağı (EBA) örneği*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Kana, F. ve Aydın, V. (2017). Ortaokul öğretmenleri ve öğrencilerinin eğitim bilişim ağı hakkında görüşleri, *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 4 (13), 1494-1504.
- Kapıdere, M. ve Çetinkaya, H. N. (2017). Eğitim bilişim ağı (EBA) mobil uygulamasının değerlendirilmesi, *International Journal of Active Learning*, 2 (2), 1-14.
- Kayahan, S. ve Özduvan, K. (2016). *İngilizce dersinde uygulanan EBA market mobil yazılımlarına ilişkin öğrenci görüşleri*. XVIII. Akademik Bilişim Konferansı, Şubat 2016, Adnan Menderes Üniversitesi: Aydın.
- Keleş, E. ve Turan, E. (2015). Öğretmenlerin fırsatları arttırma ve teknolojiyi iyileştirme hareketi (FATİH) hakkındaki görüşleri, *Turkish Journal of Education*, 4 (2), 17-28.
- Kurtdede Fidan, N., Erbasan, Ö. ve Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı'ndan (eba) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 626-637.
- Özmen, H. (2004). Fen öğretiminde öğrenme teorileri ve teknoloji destekli yapılandırmacı (constructivist) öğrenme. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(1), 100-111.
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative Research and Evaluation Methods*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Saklan, H. ve Ünal, C. (2018). Teknoloji Dostu Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Hakkındaki Görüşleri, *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 12 (1), 493-526.
- Seferoğlu, S.S. (2013). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara. Pegem Akademi Yayınları.
- Tutar, M. (2015). *Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Sitesine Yönelik Olarak Öğretmenlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Tüysüz, C. ve Çümen, V. (2016). EBA Ders Web Sitesine İlişkin Ortaokul Öğrencilerinin Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (3), 278-296.
- Yin, R.K., (1984). *Case Study Research: Design and Methods*. Beverly Hills, Calif: Sage Publications.